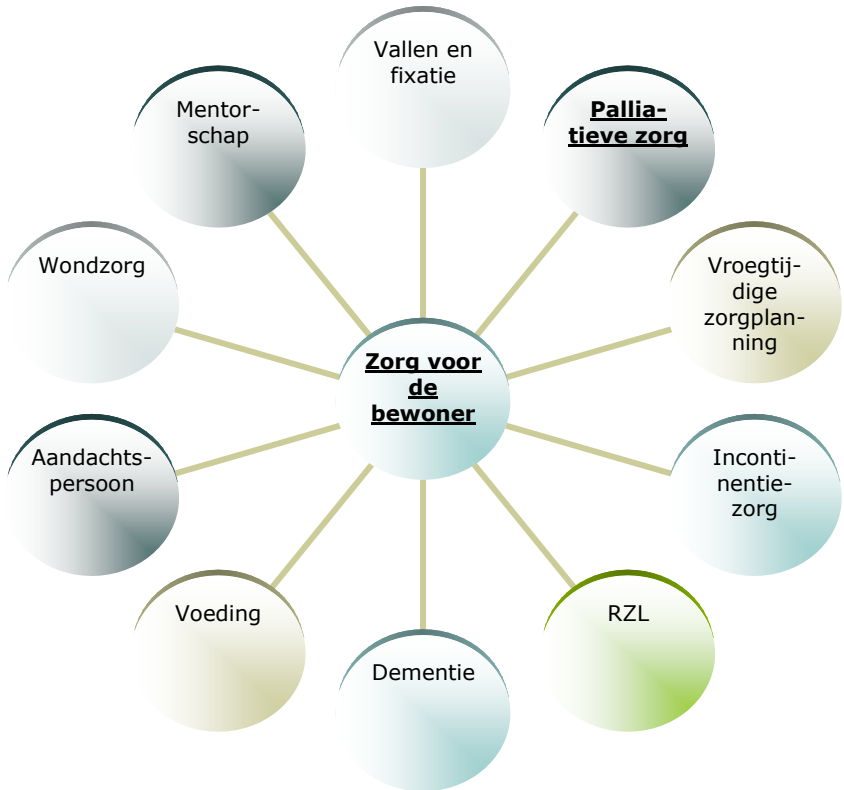

"Uw zorg, onze zorg"

***Informatiebrochure voor bewoners en
familieleden rond Palliatieve zorgverlening in
WZC de Bekelaar***

Handen die warmte geven
Ogen die spreken
Mensen die luisteren
Woordeloos nabij zijn ...

Het kan zo'n deugd doen.

1. Inleiding

Alles wat we nog kunnen doen als we denken dat er niets meer gedaan kan worden.

*****

Ruimte geven aan het einde van het leven en deze ruimte leven geven.

*****

Palliatieve zorg is de totaalzorg van de zieke bewoner op het ogenblik dat hij niet meer kan genezen en voor wie het sterven binnen afzienbare tijd verwacht wordt.

Wanneer de arts tot het besluit komt dat de behandeling niet meer tot genezing zal leiden, heeft dit een grote impact de bewoner, zijn familie en de ganse omgeving.

De ondersteunende zorg die in dit stadium geboden wordt, spitst zich toe op de intense en totale begeleiding van de palliatieve bewoner en zijn familie. Levenskwaliteit in al zijn vormen nastreven is de belangrijkste opgave voor de dokter, het zorgteam en allen die betrokken zijn in het begeleidingsproces van de bewoner.

Niet het uitzichtloos rekken en evenmin het bespoedigen van het sterven behoren tot de essentie van palliatieve zorg. Wel streeft palliatieve zorg naar een levenskwaliteit in de laatste fase die zo optimaal mogelijk overgaat in een sereen stervensproces. Het behoort tot de basisopdracht van alle betrokkenen om de sociale, psychische en medische omstandigheden zo gunstig mogelijk te organiseren.

De klemtoon ligt op de kwaliteit van het leven : niet dagen toevoegen aan het leven, maar leven toevoegen aan de dagen die nog resten.

Palliatieve zorg streeft naar het aanbieden van de totaalzorg aan de bewoner vanaf het ogenblik dat genezen niet meer mogelijk is.
Hierbij staan het bestrijden van de pijn en het streven naar een maximaal comfort voorop.

Niet meer
"to do or not to do"
maar
"to be or not to be"
de klemtoon ligt niet meer op het "doen" maar op er
"zijn"

Er zijn dus drie belangrijke aandachtspunten, die met elkaar verbonden zijn en dus ook in onderlinge samenhang moeten behandeld worden.

2. Lichamelijk comfort

Optimale verzorging houdt in :

- *maximale pijn- en symptoomcontrole, waarbij lastige lichamelijke ongemakken en klachten zo goed mogelijk verholpen worden.

3. Psychische begeleiding

Zowel de bewoner als zijn familie kunnen psychisch ondersteund worden bij onder meer :

- *het verwerken van de diagnose en prognose
- *het bespreekbaar maken en uiten van gevoelens zoals angst, woede en hulpeloosheid

*het begeleiden van de communicatie tussen de bewoner en de familie

4. Levensbeschouwelijke ondersteuning

De bewoner krijgt de gelegenheid om te praten over zijn belevingswereld. Menselijke aanwezigheid en beschikbaarheid zijn vaak essentieel.

5. Bezoek en maaltijden

Wanneer de bewoner palliatief is, kan de familie altijd, ook 's nachts, aanwezig blijven. (rustbedje en sanitair worden ter beschikking gesteld) Wij zorgen drie maal per dag voor een thermos koffie en water, dit op de uren van de maaltijden. Ook kan 1 familielid (tijdens het waken) drie maal per dag een maaltijd gratis verkrijgen. Een ander familielid kan deze maaltijden ook tegen een democratische prijs verkrijgen (broodmaaltijd 2 euro, middagmaaltijd 6 euro), dit moet dan 's ochtends bij de keuken besteld worden.

6. Praktische tips voor familieleden

- Vrijblijvend kan op vraag van de bewoner of zijn familie een priester of een vertegenwoordiger van een andere religie gecontacteerd worden.
- Wensen i.v.m. palliatieve zorg kunnen steeds besproken worden.
- Eerst en vooral is het normaal dat u in deze situatie door emoties overspoeld wordt. Onderdruk ze niet maar probeer ze te benoemen. Het zal u meer rust geven.
- Hoe moeilijk het lijkt en zeker is, toch werkt het uiten van gevoelens helend, zowel voor u als voor de bewoner.

- Onderschat de bewoner zeker niet! Palliatieve bewoners hebben vaak veel tijd om te observeren en na te denken. Meestal weten ze heel goed wat er aan de hand is. Bedenk dat het voor de bewoner een opluchting kan zijn om met iemand over het komende einde en zijn emoties te kunnen en mogen praten.
- Durf met elkaar praten over de diagnose, de prognose en wat dit met u doet.
- Ga na of u de bewoner soms met praktische zaken kunt helpen, op welke andere manier u nog behulpzaam kunt zijn.
- Respecteer de bewoner in alles wat hij nog kan. Het is niet de bedoeling dat u hem alles uit handen neemt en beslissingen gaat treffen waartoe hij nog in staat is. Bedenk dat er "gewoon zijn" voor de bewoner even belangrijk of zelfs belangrijker kan zijn dan dat u dingen voor hem doet.
- Vergeet niet dat er ook wettelijke tegemoetkomingen bestaan zoals palliatief verlov of verlov voor medische bijstand.

7. Zorg na een overlijden

- De familie kan bepalen welke begrafenisondernemer er genomen wordt. Er wordt dan samen met de begrafenisondernemer een uur afgesproken wanneer zij de dierbare overledene komen halen. Gelieve het paspoort van de overledene mee te brengen (voor de begrafenisondernemer)
- De overledene wordt verzorgd. De familie heeft de mogelijkheid om hieraan mee te helpen en kan de keuze van de kledij bepalen. Ook wordt er aandacht besteed aan de serene sfeer van de kamer.

- Ondertussen wordt de familie van de overleden bewoner een tas koffie/water/fruitsap aangeboden in een rustige ruimte.
- Wanneer de laatste zorgen aan de overleden bewoner voltooid zijn, krijgt de familie de tijd om in alle sereniteit afscheid te nemen van hun dierbare.
- De medebewoners die wensen kunnen hierna ook een laatste groet aan de overledene brengen (mits toestemming van de familie).
- Wanneer de overleden bewoner naar het funerarium is, wordt de kamer door de zorgverlener netjes opgeruimd en gesloten.
- De familie geeft door aan iemand van het personeel wanneer ze de kamer komen leegmaken. (zie verblijfsovereenkomst)
- Op de afdeling en in de inkomhal wordt een foto met de overlijdensbrief geplaatst. Ook zal er op de afdeling een rouwregister liggen waar medebewoners, hun familie, zorgverleners ... hun betuiging kunnen uiten. Dit rouwregister wordt aan de familie overhandigd bij de herdenking (zie verder).
- De familie wordt uitgenodigd op de gebedsdienst. De gebedsdienst is een dienst waar wij zowel de medebewoners als de familie de kans bieden om afscheid te kunnen nemen van de overleden bewoner en even stil te staan bij zijn/haar leven in het WZC. Deze gebedsdienst gaat meestal door op de laatste woensdag van de maand om 10u30. De contactpersoon van de familie wordt hiervan telefonisch 1 week voordien op de hoogte gebracht door een lid van de pastorale werkgroep. We vragen aan de familie van de overleden bewoner om, indien mogelijk, voor 40 gebedsprentjes te zorgen om aan de

medebewoners die de dienst bijwonen te geven als aandenken.

-Herdenking (dit is altijd op een vrijdagavond om 18u30)

Tweemaal per jaar houden wij een herdenking. In deze herdenking worden de bewoners herdacht die het laatste half jaar van ons zijn heengegaan. De familie wordt hierop schriftelijk 3 weken voordien uitgenodigd via de contactpersoon.

We nemen dan de tijd om even stil te staan en terug te blikken op het leven van de dierbare overledenen. Na de herdenking gaan we samen naar de cafetaria om nog even bij te praten bij een tas koffie.

-Een maand na overlijden wordt naar de contactpersoon een evaluatieformulier gestuurd. Dit formulier heeft betrekking over uw bevindingen over de dienstverlening van ons WZC. De lijst stelt ons in staat onze werking te evalueren en indien nodig bij te sturen.

8.Contactgegevens

Heeft U nog vragen i.v.m. palliatieve zorgen in ons WZC of wenst U nog informatie? Dan kan U steeds terecht bij:

-Gerrie Kuijpers, referentieverpleegkundige palliatieve zorgen

-Heidi Van Hooff, voorzitter palliatieve werkgroep en medewerker pastorale werkgroep

-het afdelingshoofd van de afdeling

-Marlies De Langhe, sociale dienst

-uw huisarts of de CRA-arts, Dr. Windmolders

9.Literatuurlijst

Brochures :

*palliatieve zorg ...over regelingen en financiële tegemoetkomingen (uitgever : Netwerk Palliatieve Zorg Limburg)

*balans in evenwicht, praktische tips voor familieleden van een palliatieve persoon

(uitgever : Federatie Palliatieve Zorg Vlaanderen vzw)

*ook de laatste reis wil je samen bespreken...over vroegtijdige planning van de zorg

(uitgever : Federatie Palliatieve Zorg Vlaanderen vzw)

10.Adressen

Netwerk Palliatieve Zorg Limburg vzw

Welzijns-campus

Rodenbachstraat 29 bus 2

3500 Hasselt

011/819472

www.npzl.be

Federatie Palliatieve Zorg Vlaanderen vzw

J. Vander Vekenstraat 158

1780 Wemmel

02/4568200

www.palliatief.be

